

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

**WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS
LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45**

**1 CZERWCA
2023
9.00 - 19.00**

ORGANIZATORZY:

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

**Centrum Badań
nad Historią Polskiego
Państwa na Uchodźstwie
KUL**

**Ministerstwo
Edukacji i Nauki**

**INSTYTUT
ANDERSA**

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MEIN

PATRONAT HONOROWY:

**JM REKTOR UMCS
PROF. DR HAB.
RADOSŁAW
DOBROWOLSKI**

PATRONAT MEDIALNY:

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS
LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45

ORGANIZATORZY:

**KATEDRA MYŚLI POLITYCZNEJ
I KOMUNIKOWANIA POLITYCZNEGO
INSTYTUTU NAUK O POLITYCE I ADMINISTRACJI
UMCS**

**CENTRUM BADAŃ NAD HISTORIĄ
POLSKIEGO PAŃSTWA NA UCHODŹSTWIE KUL**

INSTYTUT IM. GENERAŁA WŁADYSŁAWA ANDERSA

**REGIONALNY OŚRODEK DEBATY MIĘDZYNARODOWEJ
W LUBLINIE**

**LUDOWE TOWARZYSTWO NAUKOWO-KULTURALNE
- ODDZIAŁ W LUBLINIE**

PATRONAT HONOROWY:

**JM REKTOR PROF. DR HAB. RADOSŁAW DOBROWOLSKI
POLSKIE TOWARZYSTWO NAUK POLITYCZNYCH
ODDZIAŁ W LUBLINIE**

PATRONAT MEDIALNY:

RADIO LUBLIN

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS
LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45

KOMITET HONOROWY KONFERENCJI:

PROF. DR HAB. BOGUMIŁ GROTT (UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI)
PROF. DR HAB. JAN JACHYMEK (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. NADZW. DR HAB. KRYSZYNA LESZCZYŃSKA – WICHMANOWSKA
(UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. DR HAB. MAREK PIETRAŚ (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. DR HAB. JAN RYSZARD SIELEZIN (UNIWERSYTET WROCŁAWSKI)
PROF. DR HAB. ROMUALD TURKOWSKI (UNIWERSYTET WARSZAWSKI)
PROF. DR HAB. WITOLD WOJDYŁO (UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU)
PROF. DR HAB. TADEUSZ WOLSZA (INSTYTUT HISTORII PAN,
UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY)
PROF. NADZW. DR HAB. ALICJA WÓJCIK (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. NADZW. DR HAB. WOJCIECH ZIĘTARA (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. DR HAB. JAN ŻARYN (DYREKTOR INSTYTUTU DZIEDZICTWA MYŚLI NARODOWEJ IM. R. DMOWSKIEGO
I I. J. PADEREWSKIEGO, UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE)

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

PROF. NADZW. DR HAB. ANETA DAWIDOWICZ (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. NADZW. DR HAB. OLGIERD GROTT (UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI)
PROF. NADZW. DR HAB. ARKADIUSZ INDRASZCZYK (UNIWERSYTET
PRZYRODNICZO – HUMANISTYCZNY W SIEDLCACH)
PROF. NADZW. DR HAB. STANISŁAW KILIAN (UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY
IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE)
PROF. NADZW. DR HAB. TOMASZ KOZIEŁŁO (UNIWERSYTET RZESZOWSKI)
PROF. NADZW. DR HAB. EWELINA PODGAJNA (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. DR HAB. JACEK PIOTROWSKI (UNIWERSYTET WROCŁAWSKI)
PROF. NADZW. DR HAB. JAROSŁAW RABIŃSKI (KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II)
PROF. DR HAB. GRZEGORZ RADOMSKI (UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU)
PROF. NADZW. DR HAB. MIECZYŚŁAW RYBA (KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II)
DR HAB. JOANNA SANECKA – TYCZYŃSKA (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)
PROF. NADZW. DR HAB. STANISŁAW STĘPKA (AKADEMIA FINANSÓW I BIZNESU VISTULA)
PROF. NADZW. DR HAB. MICHAŁ STRZELECKI (UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU)
PROF. NADZW. DR HAB. MARCIN WICHMANOWSKI (UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE)

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

KIEROWNICY KONFERENCJI:

PROF. NADZ. DR HAB. EWELINA PODGAJNA KIEROWNIK KATEDRY MYŚLI POLITYCZNEJ
I KOMUNIKOWANIA POLITYCZNEGO
PROF. NADZW. DR HAB. JAROSŁAW RABIŃSKI DYREKTOR CENTRUM BADAŃ NAD HISTORIĄ POLSKIEGO
PAŃSTWA NA UCHODŹSTWIE KUL
PROF. NADZW. DR HAB. ANETA DAWIDOWICZ KATEDRA MYŚLI POLITYCZNEJ
I KOMUNIKOWANIA POLITYCZNEGO
DR ELEONORA KIRWIEL KATEDRA MYŚLI POLITYCZNEJ
I KOMUNIKOWANIA POLITYCZNEGO

SEKRETARZE:

DR ŁUKASZ LEWKOWICZ
MGR MICHAŁ DWORSKI
MGR BARTOSZ CZAJKA

9.00-10.00 REJESTRACJA UCZESTNIKÓW (HOL WYDZIAŁU POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS, UL. GŁĘBOKA 45)
10.00 – 10.30 UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI
JM REKTOR UMCS PROF. DR HAB. RADOSŁAW DOBROWOLSKI
DYREKTOR INSTYTUTU NAUK O POLITYCE I ADMINISTRACJI PROF. DR HAB. MAREK PIETRAŚ
PROF. UMCS DR HAB. EWELINA PODGAJNA - KIEROWNIK KATEDRY MYŚLI POLITYCZNEJ I KOMUNIKOWANIA
POLITYCZNEGO UMCS
PROF. KUL DR HAB. JAROSŁAW RABIŃSKI – DYREKTOR CENTRUM BADAŃ NAD HISTORIĄ
POLSKIEGO PAŃSTWA NA UCHODŹSTWIE KUL

10.30 – 14.10
OBRADY PLENARNE: POLACY I MYŚL POLITYCZNA NA OBCYZŹNIE

CZEŚĆ I: BEZPIECZEŃSTWO I WŁADZA POLITYCZNA - SALA RAD NAUKOWYCH (A. 4. 35, IV PIĘTRO)

Moderator: Prof. KUL dr hab. Jarosław Rabiński

10.30-10.50

Prof. dr hab. Jan Żaryn (Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. R. Dmowskiego i I. J. Paderewskiego, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) Wybrane aspekty myśli politycznej Stronnictwa Narodowego na emigracji po II wojnie światowej.

10.50-11.10

Prof. dr hab. Tadeusz Wolsza, (Instytut Historii PAN, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), Zaangażowanie przedstawicieli władz RP na emigracji w wyjaśnienie okoliczności Zbrodni Katyńskiej.

11.10-11.30

Prof. dr hab. Marek Kornat, Warszawa, (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk), Doktryna legalizmu w rozumieniu Augusta Zaleskiego.

11.30-11.50

Prof. dr hab. Jerzy Juchnowski, (Akademia Nauk Stosowanych w Lesznie), Dr hab. Rafał Juchnowski, (Uniwersytet Wrocławski), Federalizm i bezpieczeństwo w myśli politycznej Polskiego Ruchu Wolnościowego "Niepodległość i Demokracja" w latach 1945-1955.

11.50– 12.10

Prof. dr hab. Jacek Piotrowski, Wrocław (Uniwersytet Wrocławski) Kwestia przywództwa politycznego w pismach Stanisława Strońskiego.

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS

LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45

1 CZERWCA 9.00- 19.00

CZEŚĆ II: IDEE POLITYCZNE I DROGI REALIZACJI MYŚLI POLITYCZNEJ SALA RAD NAUKOWYCH (A. 4. 35, IV PIĘTRO)

Moderator: Prof. UMCS, dr hab. Aneta Dawidowicz

12.10-12.30

Prof. zw. dr hab. Jacek Bartyzel, Toruń, (Katedra Filozofii i Teorii Polityki, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu), Punkty stałe myślenia o rzeczywistości politycznej zniewolenia komunistycznego w piśmarstwie Józefa Mackiewicza na emigracji.

12.30-12.50

Prof. dr hab. Romuald Turkowski, Warszawa (Uniwersytet Warszawski), Związek Radziecki w myśli politycznej Stanisława Mikołajczyka.

12.50– 13.10

Prof. ucz. dr hab. Olgierd Grott, Kraków (Uniwersytet Jagielloński) Dokumenty w zasobie Archiwum Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych jako źródło do badań nad formacją narodowo-radykalną okresu II wojny światowej.

13.10-13.30

Prof. nadzw. dr hab. Zbigniew Girzyński, Toruń, (Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) Prasa polska we Francji po II wojnie światowej jako źródło wiedzy o polskiej myśli politycznej na emigracji.

13.30-13.50

Prof. ucz. dr hab. Anna Pachowicz, Tarnów, (Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie), Piotr Kalinowski – przyczynek do biografii politycznej działacza emigracyjnego.

13.50-14.10

Prof. ucz. dr hab. Tomasz Koziello, Rzeszów, (Uniwersytet Rzeszowski), Ustrój polityczny Polski niepodległej w publicystyce Stronnictwa Narodowego na łamach „Myśli Polskiej” (1945-1989).

14.10-14.30

Dyskusja i podsumowanie obrad plenarnych

14.30-15.30 – Lunch, piętro IV

CZĘŚĆ III - PANEL NR I: KATEGORIE I PROBLEMY EMIGRACYJNEJ MYŚLI POLITYCZNEJ,
GODZ. 15.30-18.30, SALA RAD NAUKOWYCH (A. 4. 35, IV PIĘTRO)

Moderatorzy: Prof. nadzw. dr hab. Ewelina Podgajna, (Kierownik Katedry Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego UMCS);
Prof. nadzw. dr hab. Piotr Kardela, Szczytno, (Instytut Pamięci Narodowej/Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie),

15.30-15.50

Prof. dr hab. Jan Ryszard Sielezin, Wrocław, (Instytut Politologii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Wrocławski) Józef Mackiewicz wobec polityki wschodniej Watykanu w okresie pontyfikatu Jana XXIII i Pawła VI.

15.50-16.10

Dr Maciej Motas, Warszawa, (Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy - Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego), Z Wilna do Monachium. Wiktor Trościanko (1911-1983) – szkic do portretu.

16.10-16.30

Dr Aneta Bąk-Pitucha, Lublin, (Katolicki Uniwersytet Lubelski, Instytut Nauk o Polityce i Administracji), Krystyn Ostrowski (1894-1980) – spadkobierca tradycji rodzinnych i działacz niepodległościowy Polski Walczącej.

16.30-16.50

Dr Grzegorz Niećko, Lublin, (LTNK) Zarys publicystyki emigracyjnej Stanisława Mackiewicza.

16.50-17.10

Prof. UMCS, Dr hab. Ewelina Podgajna, Lublin, (Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego, Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS), Idea modernizacji polityki emigracyjnej Stefana Korbońskiego

17.10-17.30

Prof. ucz. dr hab. Piotr Kardela, Szczytno, (Instytut Pamięci Narodowej/Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie), Działalność niepodległościowa prof. Andrzeja Ehrenkreutza jako lidera Północno-Amerykańskiego Studium Spraw Polskich (1976–1987).

17.30-18.00

Prof. UMCS, Dr hab. Aneta Dawidowicz, (Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego, Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS), Emigracyjna myśl polityczna Jędrzeja Giertycha.

18.00-18.20

Mgr Michał Dworski, (Centrum Badań nad Historią Polskiego Państwa na Uchodźstwie KUL), Myśl polityczno-prawna Jerzego Augusta Gawendy.

18.20-18.40

Mgr Bartosz Czajka, (Centrum Badań nad Historią Polskiego Państwa na Uchodźstwie KUL), Myśl polityczna Tytusa Filipowicza z lat 1939-1953.

Dyskusja i podsumowanie obrad plenarnych

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS

LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45

1 CZERWCA 9.00- 19.00

PANEL NR II: RECEPCJA RZECZYWISTOŚCI POLITYCZNEJ, GODZ.
15.30-18.30 SALA 3.26

Moderatorzy: Prof. ucz. dr hab. Michał Strzelecki, Prof. UMCS dr hab. Marcin Wichmanowski

15.30-15.50

Prof. nadzw. dr hab. Arkadiusz Indraszczyk, Siedlce, (Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach),

Relacje emigracji politycznej z emigracją zarobkową w myśli i działaniu Stronnictwa Ludowego „Wolność” i Polskiego Stronnictwa Ludowego

15.50-16.10

Dr Anna Szwed-Walczak, Lublin, (Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS), „Opoka” (1969-1988) – narzędzie popularyzacji myśli politycznej Jędrzeja Giertycha.

16.10-16.30

Prof. dr hab. Grzegorz Radomski, (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Rola samorządu w koncepcjach ustrojowych obozu narodowego na emigracji.

16.30-16.50

Dr hab. Elżbieta Kossewska, Warszawa, (Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski,) Polityka Rządu Polskiego na Uchodźstwie wobec uchodźców polsko - żydowskich w Palestynie (1939 – 1948).

16.50-17.10

Dr Dariusz Fabisz, Zielona Góra, (Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Historii) Polski ruch socjalistyczny na emigracji wobec powojennej rzeczywistości.

17.10-17.30

Dr Anna Zofia Cichocka, Wrocław, (Instytut Pawła Włodkowica), Program niepodległościowy „Kultury” paryskiej.

17.30-17.50

Mgr Kamil Świdorski, (Centrum Badań nad Historią Polskiego Państwa na Uchodźstwie, Katolicki Uniwersytet Lubelski), Publicyści paryskiego „Słowa” wobec zagadnienia klęski Polski we wrześniu 1939 roku.

17.50-18.10

Prof. UMCS, Dr hab. Marcin Wichmanowski, (Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego, Instytut Nauk o Polityce i Administracji UMCS), Chadecka myśl polityczna emigracji polskiej po drugiej wojnie światowej. Wybrane problemy.

Dyskusja i podsumowanie obrad plenarnych

POLSKA MYŚL POLITYCZNA NA EMIGRACJI (1939-1990)

WYDZIAŁ POLITOLOGII I DZIENNIKARSTWA UMCS

LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 45

1 CZERWCA 9.00- 19.00

PANEL NR III: SPRAWY MIĘDZYNARODOWE I MNIEJSZOŚCI NARODOWE GODZ. 15.30-18.30 SALA 3.03

Moderatorzy: Dr hab. Stanisław Stępka, Warszawa, (Akademia Finansów i Biznesu Vistula),
Dr Eleonora Kirwiel (Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS)

15.30-15.50

Dr hab. Waldemar Grabowski, Warszawa, (Instytut Pamięci Narodowej, Biuro Badań Historycznych IPN),
Dział Narodowościowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rządu RP w Londynie (1940-1945) –
ośrodek wypracowania zasad polityki polskiej wobec
mniejszości narodowych.

15.50-16.10

Dr Paweł Gotowiecki, Ostrowiec Świętokrzyski,
(Akademia Nauk Stosowanych im. Józefa Gołuchowskiego), Emigracyjne środowiska kresowe
a kwestia ukraińska.

16.10-16.30

Dr hab. Stanisław Stępka, Warszawa, (Akademia Finansów i Biznesu Vistula), Europa Środkowo-
Wschodnia w koncepcjach Ministerstwa Prac Kongresowych Rządu RP na uchodźstwie.

16.30-16.50

Dr Łukasz Lewkowicz, Lublin, (Instytut Nauk o Polityce i Administracji Wydział Politologii
i Dziennikarstwa UMCS/Instytut Europy Środkowej),
Nieudana federacja: o idei państwa polsko-
czechosłowackiego w okresie II wojny światowej.

16.50-17.10

Dr Małgorzata Ptasińska, Warszawa, (Instytut Pamięci Narodowej),
Między Rosją a Ameryką. Myśl polityczna paryskiej „Kultury”
1947-1990.

17.10-17.30

Prof. dr hab. Grzegorz Mazur, Kraków, (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Jagielloński), Działalność Tytusa Filipowicza na emigracji
1945-1953.

17.30-17.50

Dr Eleonora Kirwiel, (Katedra Myśli Politycznej i Komunikowania Politycznego, Instytut Nauk o Polityce
i Administracji UMCS), Polskie wpływy. Dysydenci radzieccy
o społecznym duchu wolności w Polsce.

17.50-18.30 Dyskusja i podsumowanie obrad

18.30 – Kolacja

Zakończenie konferencji

Centrum Badań
nad Historią Polskiego
Państwa na Uchodźstwie
KUL

Ministerstwo
Edukacji i Nauki